

УПУТСТВО ЗА МЕРАЧЕ ВРЕМЕНА

4.5.1. ЗВАНИЧНИ ЛЕТОВИ

Под званичним летом подразумева се онај лет када модел напусти лансирни уређај, губећи контакт са лансирним уређајем и полети осим у случају катастрофалних оштећења према тачки 4.6.3. Правилника, тада се лет не сматра званичним.

4.5.2. БРОЈ ЛЕТОВА

У свакој класи осим у макетама (С7) сваки такмичар ће имати прилике да изврши три (3) званична лета уколико време и временске прилике допусте. У макетама (С7) омогућиће се два лета уколико време и временске прилике допусте.

4.6.1. ДИСКВАЛИФИКАЦИЈА

Судије могу да дисквалификују било који модел у било које време, који по њиховом мишљењу не одговара правилима такмичења или за који руководилац обезбеђења или његов овлашћени заменик оцене да не може довољно безбедно да лети.

4.6.2. Судије могу да дисквалификују било ког такмичара због погрешне примене или недовољног поклањања пажње писаним или другим мерама безбедности, због неспортског понашања, због непридржавања наређења руководиоца обезбеђења или његовог овлашћеног заменика и због непридржавања правила уопште.

4.6.3. Модел који претрпи катастрофу која, по мишљењу судија, није проузрокована лошом конструкцијом, градњом или припремом пре лета неће бити дисквалификован из такмичења. Модел који претрпи такву катастрофу и не може да изврши друге летове може да се замени другим моделом.

4.6.4. Због карактеристика лета модел може да буде дисквалификован за један лет али не мора да се искључи и са целог такмичења.

7.3.1. МЕРЕЊЕ ВРЕМЕНА

Мерење времена лета је ограничено максимумом одређеним за сваку поједину класу и величину коришћених мотора. Укупно време лета се рачуна од првог покретања модела на рампи до завршетка лета. Мерачи времена мора да су упозорени са бојом и обликом модела да би га препознали у лету.

7.3.2. Лет се сматра завршеним када модел додирне површину земље укључујући препреку која окончава његов лет или кад он коначно нестане мерачима времена из вида.

7.3.3. Летове морају да мере два мерача времена са штоперицама. Ако модел нестане иза неке препреке или облака, мерачи времена ће причекати 10 секунди да виде да ли ће се модел појавити. Ако се модел не појави ових 10 секунди ће се одузети од времена лета.

Мерење времена се врши уређајима за мерење времена са тачношћу од најмање 1/5 секунде. На светским шампионатима оба мерача времена ће имати двогледе.

7.3.4. Током лета мерачи времена морају остати у кругу полупречника 10 метара.

7.3.5. Мерено време представља средину мереног времена двојице мерача времена сведено на најближу целу секунду.

7.3.6. Током мерења времена двогледи се не могу измењивати између мерача времена. Онај ко почне да користи двоглед мора да њиме осматра цео лет или док се мерење времена не заврши. Ако модел ишчезне из вида мерача времена који нема двоглед, он неће зауставити своју штоперицу него ће сачекати док други мерач времена да знак за престанак мерења. Мерач времена са двогледом треба исто да уради уколико му модел изађе из видног поља, а он не може поново да га нађе, док га други мерач времена треба одмах да обавести другог да би му скренуо пажњу да да сигнал за престанак мерења времена.

КЛАСА <i>ЈУНИОРИ</i> СЕНИОРИ	ПУН НАЗИВ	МАКСИМАЛНО ВРЕМЕ ЛЕТА (секунди)
С 1	Модел ракете за постизање висина	=
С3-А	Модел ракете са падобраном	300
С4	Модел ракетоплана	180
С6-А	Модел ракете са траком	180
С 5	Макете ракете за постизање висина	=
С 7	Макете ракете	=
С8-Д С8-Е/П	Модел радио управљаних ракетоплана	360 360 + циљ
С9-А	Модел ракете са елисама- жирокоптери	180

РАКЕТОПЛАН (С 4) МОРА ДА ОДБАЦИ РАКЕТНИ МОТОР. Ракетни мотор мора бити успорен са траком (25*300) или малим падобраном. Уколико није отворена трака или падобран, исти старт ће бити оцењен са О бодова- дисквалификоваан.

СУЛЕЊЕ И ОРГАНИЗАЦИЈА ТАКМИЧЕЊА У РАКЕТНОМ МОДЕЛАРСТВУ

1. ЗАДАЦИ СУДИЈА

Дужности мерача времена и судија:

- а. сачувати, обезбедити и дистрибуирати оверене моторе за такмичења- преглед пре старта
- б. оверити стартне листе које су потребне такмичару
- ц. провера модела и садржаја (траке, падобрана исл.) за потребну идентификацију
- д. мерење величине модела и садржаја, ако је потребно
- е. знати максимално време лета модела и трајање турнуса
- ф. одредити и усагласити правила и безбедности лета *(безбедносне одлуке ће доносити ГЛАВНИ СУДИЈА и његови заменици)
- г. објавити дисквалификацију и уписати у стартни лист
- х. време лета и време рекорда уписати у стартни лист
- и. осигурати да су стартне листе послате на даљу обраду, уписивање
- ј. проверавати штопернице, двогледе и преглед резултата (огласна табла) како би обављали своју намену

Г. УОПШТЕНИ КРИТЕРИЈУМ ОЦЕЊИВАЊА

Искуство показује да често два пара очију, знајући иста правила, и посматрајући исти догађај, резултира у два различита мишљења о ономе шта се догодило. Следећи део покушава да предвиди делове где различит суд може да се деси и да да дефиницију и интерпретацију неопходне како би смањили потенцијалне нејасноће на пољу.

- а. Ко може дисквалификовати лет (ДЛ). Мерачи времена су задужени да доносе одлуке о томе да ли лет подлеже правилима и безбедностима. Главни судија и његови заменици такође оцењују безбедност лета. **Судије, Главни судија и њихови заменици** су једини људи који могу објавити дисквалификацију- не тим менаџери, такмичари или посматрачи.
- б. Затајење мотора, по природи имена је очигледан. Као судија морате знати за затајење када се догоди. Накнадно када се примети да је то било нормално истрошен мотор после лета, док такмичар сматра да је одлагање рада трасера на мотору боло предуго, прекратко или га није било, не пружајући никакав доказ о затајењу мотора, не може се прихватити и тај старт је дисквалификован.
- ц. Нестабилност. Било који нестабилан модел који неправилно лети (лупинг) у току рада мотора . Нестабилни модели нису безбедни и не могу да се бодују.
- д. Небезбедно слетање (спуштање). Пад и друга небезбедна спуштања, слетања, не могу се бодовати. Шта чини небезбедно спуштање? Правила кажу да је то оно слетање које ствара опасност по имовину и људе. Ради доследности, запитајмо се да ли би волели да будемо испод таквог модела . Ако је одговор не, онда је дисквалификован посебно током летова са теретом кад је потребан падобран минималне величине.
- е. Избацивање мотора. Ни један мотор не може бити избачен- чак и ако имају прикачене траке или падобране. Осим ако су ракетни клизачи (С 4).

4. СПЕЦИФИЧНЕ ДИСЦИПЛИНЕ

а. **Ракетни клизач и ракетоплан**

Ови модели морају да узлеће на скоро вертикалан начин. Клизач који узлеће под углом мањим од 60 степени је дисквалификован.

Клизачи немогу да праве лупинг док су под потиском. После сагоревања, при избацивању мотора, лупинг је дозвољен- док не представља опасност за људе и имовину.

Ракетни клизачи несмеју да се раздвоје на два или више делова, осим ракетног мотора који се одбацује. Он се мора спустити траком или падобраном. Минималне димензије (25*300мм за траку, или 4 дм/дм за падобран). Ако се трака или падобран не отвори у датој величини, старт је дисквалификован.

Клизач мора имати стабилан аеродинамички лет- клизање приликом спуштања. Шта је стабилан лет? Стави се у положај пилота у једрилици- клизачу којим изводи исти лет, као и модел који ви оцењујете. Ако је овај лет нестабилан, модел брзо и несигурно слети и угрози пилота, онда је овај лет дисквалификован.

За класе С4, С8 и С10, лет је исправан ако модел одржи стабилан аеродинамички лет клизањем најмање 60 секунди, или слети стабилно. Ако се забије у земљу- старт је дисквалификован.

б. **Трајање лета са стримером-траком**

Стример- трака мора бити дужине 10:1 у односу на минималну ширину.

Трака мора бити из једног, компактнoг дела, флексибилног или савитљивог материјала, без спајања, ради добијања дужине. Трака мора да се одмота у потпуности своје величине и несме да буде склупчана - смотана на било којем делу, јер то моментално дисквалификује лет. ФАИ правилник не забрањује да трака прави лупинге, кругове у току свог лета, спуштања, а ако је ветар смота, тај лет неће бити дисквалификован, под условом да не представља опасност за људе и имовину на земљи.

ц. **Време лета са падобраном**

Падобран се мора развити- раширити. Падобран мора бити отворен бар на три конца од постојећих, при чему формира неку врсту куполе. Исти несме бити смотан или залепљен, и у том случају је дисквалификован. Падобран и са три конца је исправан, али се цени мишљење главног судије о мерама безбедности, односно, да ли су у таквом спуштању угрожени људи и имовина.